ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/779 НА КОМИСИЯТА

от 26 февруари 2024 година

относно сигурни и устойчиви подводни кабелни инфраструктури

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като има предвид, че:

(1) Нашите икономики и общества във все по-голяма степен разчитат на функционирането на интернет и на международната свързаност за постигането на конкурентоспособна цифровизация на Съюза и неговата икономика. В този контекст подводната кабелна инфраструктура е важен елемент от интернет екосистемата в по-широк смисъл, що се отнася до постигането на европейски цифров суверенитет, предвид факта, че преобладаващата част от международния трафик на данни се осъществява чрез подводни кабели. Много острови в Съюза, включително трите островни държави членки, както и най-отдалечените региони на ЕС и отвъдморските страни и територии, са почти изцяло зависими от такива подводни кабели за комуникациите в рамките на Съюза. В настоящия контекст на повишен риск и враждебни, предизвикани от човека заплахи за сигурността, като се има предвид взаимносвързаният и транснационален характер на тези инфраструктури, правителствата във всички региони на света обръщат особено внимание на потенциалната си зависимост от кабели от критично значение, тъй като системните и широкомащабни смущения в подводните кабелни комуникации биха могли да имат особено сериозни последици в случай на координирани атаки.

(2) Необходимостта от действия на равнището на Съюза бе потвърдена от държавите членки. В Призива от Невер от 9 март 2022 г. ([1]) бе признато стратегическото значение на критичната инфраструктура, като телекомуникационните мрежи и цифровите услуги, за множество функции от критично значение в нашите общества, както и факта, че те са основна цел за кибератаки.

(3) За да предприеме последващи действия във връзка с Призива от Невер, Групата за сътрудничество за МИС — с подкрепата на Комисията и Агенцията на ЕС за киберсигурност (ENISA) и след консултация с Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС) — извърши оценка на високо равнище на риска за комуникационните инфраструктури и мрежи, включително подводните кабели. Тази оценка на риска набеляза като основни заплахи физическата атака/саботаж на подводни кабели и прекъсванията на електрозахранването, засягащи подводните кабели, които разчитат на ретранслатори. На базата на тези заплахи и на редица установени уязвимости държавите членки разработиха набор от сценарии за риска, които са от стратегическо значение от гледна точка на ЕС. Те включват по-специално риска от въздействие на трета държава върху снабдител, доставчик на управлявани услуги за сигурност или подводни кабели, и риска от координирана физическа атака/саботаж на цифрова инфраструктура, включително подводни кабели.

(4) В Препоръката на Съвета от декември 2022 г. относно координиран подход на равнището на Съюза за укрепване на устойчивостта на критичната инфраструктура ([2]) („Препоръката относно устойчивостта на критичната инфраструктура“) се определят целенасочени действия на равнището на Съюза и на национално равнище за повишена готовност, по-добра реакция и международно сътрудничество. Действията са насочени по-специално към критичната инфраструктура със значително трансгранично значение в определени ключови сектори, като енергетиката, транспорта, космическото пространство и цифровата инфраструктура.

(5) В препоръката Съветът прикани Комисията да извърши всеобхватно проучване относно устойчивостта на подводните комуникационни кабели и да се консултира със съответните заинтересовани страни и експерти относно подходящи мерки във връзка с възможни значителни инциденти, засягащи подводната инфраструктура. Комисията извърши проучвания в това отношение и ще сподели заключенията си с държавите членки на подходящото ниво на поверителност. Настоящата препоръка има за цел да допълни и подкрепи изпълнението на Препоръката относно устойчивостта на критичната инфраструктура.

([1]) https://presse.economie.gouv.fr/08-03-2022-declaration-conjointe-des-ministres-de-lunion-europeenne-charges-du-numerique-et-des-communications-electroniques-adressee-au-secteur-numerique/

([2]) Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно координиран подход на равнището на Съюза за укрепване на устойчивостта на критичната инфраструктура (2023/C 20/01), (ОВ C 20, 20.1.2023 г., стр. 1).

(6) В съвместното съобщение от юни 2023 г. относно Европейска стратегия за икономическа сигурност ([3]) се предлага рисковете за физическата сигурност и киберсигурността на критичната инфраструктура да продължат да се оценяват в съответствие с Препоръката на Съвета от 8 декември 2022 г., а подводните кабели се определят като критична инфраструктура в контекста на посочените рискове. В Доклада за състоянието на цифровото десетилетие за 2023 г. ([4]) Комисията препоръча на държавите членки „да увеличат усилията си, включително чрез необходимите инвестиции, за да гарантират, че европейските цифрови инфраструктури са сигурни и издръжливи, особено опорната инфраструктура и подводните кабелни линии“.

(7) В заключенията на Европейския съвет от 27 октомври 2023 г. беше изтъкната „необходимостта от ефективни мерки за укрепване на устойчивостта и гарантиране на сигурността на критичната инфраструктура“, като същевременно беше подчертано „значението на всеобхватния и координиран подход“. В този контекст е важно Съюзът да предприеме бързи действия по посочените въпроси.

(8) Когато предприемат мерки съгласно настоящата препоръка, в случаите, в които е приложимо и целесъобразно, държавите членки ще трябва да действат съобразно със съответните разпоредби, задължения и механизми, определени в Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета ([5]) („ЕКЕС“), Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета ([6]) („Директива МИС 2“) и Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета ([7]) („Директива за устойчивостта на критичните субекти“).

(9) С Директива МИС 2, която заменя съответните разпоредби по ЕКЕС относно сигурността на мрежите и услугите и относно тяхното прилагане и изпълнение (членове 40 и 41 от ЕКЕС), се възлага на държавите членки да приемат политики, свързани с поддържането на общата наличност, цялостност и поверителност на обществения ядро на отворения интернет, включително, когато е целесъобразно, киберсигурността на подводните комуникационни кабели. Съгласно член 23 от Директивата за МИС 2 инцидентите, засягащи подводни комуникационни кабели, следва да бъдат докладвани на съответния екип за реагиране при инциденти с компютърната сигурност (ЕРИКС) или съответно компетентния орган. Националната стратегия за киберсигурност на държавите членки следва, когато е приложимо, да взема предвид киберсигурността на подводните комуникационни кабели и да включва картографиране на потенциалните рискове за киберсигурността и мерките за смекчаване, за да се гарантира най-високо равнище на тяхната защита.

(10) Директивата за устойчивостта на критичните субекти има за цел да гарантира, че услугите, които са от основно значение за поддържането на жизненоважни обществени функции или икономически дейности, се предоставят безпрепятствено на вътрешния пазар в единадесетте сектора, попадащи в обхвата на директивата. Това включва повишаване на физическата устойчивост на критичните субекти, предоставящи такива услуги. Директивата за устойчивостта на критичните субекти обхваща сектора на цифровата инфраструктура, що се отнася до набелязването на критичните субекти в този сектор, приемането на национални стратегии, оценките на риска от страна на държавите членки, както мерките им за подкрепа за субектите, определени от тях като критични.

(11) В Стратегията на ЕС за морска сигурност ([8]) се подчертава повишеният риск от атаки от страна на злонамерени участници срещу критична морска инфраструктура, включително подводни кабели, и се предлагат действия, с които да се повишат устойчивостта и защитата на тази инфраструктура.

(12) Както се подчертава в Шестия доклад за напредъка по изпълнението на стратегията на ЕС за Съюза на сигурност, ЕС представи ключово законодателство във всички сфери от защитата на критични субекти до повишаването на киберустойчивостта Междувременно обаче картината на заплахите за сигурността в Европа и съседните ни държави продължава да се променя, което показва необходимостта от постоянна бдителност и високо равнище на готовност за справяне с новите предизвикателства пред сигурността на критичната инфраструктура, както онлайн, така и офлайн.

([3]) Съвместно съобщение до Европейския парламент, Европейския съвет и Съвета „Европейска стратегия за икономическа сигурност“, JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023 г.

([4]) Доклад за състоянието на цифровото десетилетие за 2023 г., 27 септември 2023 г., https://digital-strategy.ec.europa.eu/bg/library/2023-report-state-digital-decade

([5]) Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

([6]) Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза (Директива МИС 2) (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80).

([7]) Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за устойчивостта на критичните субекти и за отмяна на Директива 2008/114/ЕО на Съвета (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 164).

([8]) Заключения на Съвета относно преразгледаната стратегия на ЕС за морска сигурност (ЕСМС) и свързания с нея план за действие, 24 октомври 2023 г., https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14280-2023-INIT/bg/pdf

(13) Настоящата препоръка има за цел да насърчи полезните взаимодействия на равнището на ЕС с цел повишаване на сигурността и устойчивостта на подводните кабелни инфраструктури. В нея се препоръчват конкретни действия за оценка и подобряване на координацията между Съюза и неговите държави членки както по отношение на сигурността и устойчивостта на съществуващите и новите подводни кабелни инфраструктури, така и по отношение на подкрепата за съвместното внедряване или значително модернизиране на тези инфраструктури чрез проекти за кабели от европейски интерес (ПКЕИ).

(14) Подводните кабелни инфраструктури включват не само кабели, но и всяка инфраструктура, свързана с тяхното изграждане, експлоатация, поддръжка и ремонт, като например пунктовете на излизане на сушата и наземните части на подводния кабел, свързани към тях (напр. сухопътни трасета от шахти на плажа до пункт на излизане на сушата, център за данни или точка на свързване към обслужващата мрежа), центрове за ремонт, както и флота плавателни съдове за полагане, поддръжка и ремонт.

(15) Комисията създава неформална експертна група за подводната кабелна инфраструктура по смисъла на Решение C(2016) 3301 на Комисията от 30 май 2016 г. ([9]), съставена от органи на държавите членки („експертната група“), която да предоставя консултации и експертен опит на Комисията във връзка с последващите действия по настоящата препоръка, и по-специално относно следното:

— улесняване на бързия и ефективен обмен на информация между държавите членки, Комисията и Службата за външна дейност чрез поддържане на тясна връзка между въпросите на сигурността и устойчивостта на подводните кабелни инфраструктури, както и тяхното безвъзмездно и небезвъзмездно финансиране;

— картографиране на съществуващите подводни кабелни инфраструктури на равнище ЕС въз основа на националните дейности по картографиране и актуализирането му най-малко веднъж годишно;

— преглед на картографирането и националните оценки на риска с цел установяване на липсваща информация;

— предлагане на мерки за допълване на липсващата информация и методика за консолидиране на допълнителната информация със съществуващите оценки, с което да се установи база за сравнение за оценка на равнището на Съюза за рисковете, уязвимостите и зависимостите;

— извършване на действителните консолидирани оценки на равнището на Съюза на рисковете, уязвимостите и зависимостите на подводните кабелни инфраструктури, което следва да доведе до предложения за мерки за смекчаване на риска;

— предлагане на проект на списък на стратегическите ПКЕИ, които отговарят на критериите, изброени в настоящата препоръка;

— осигуряване на форум за работа съгласно координиран подход на многостранни форуми и форуми с участието на множество заинтересовани страни;

— обсъждане на възможностите за внедряване и разгръщане на иновативни решения за откриване и възпиране на заплахи за подводните кабелни инфраструктури, по-специално въз основа на резултати от финансирани от ЕС проекти; както и

— развиване на капацитет за поддръжка и ремонт на подводни кабели.

(16) Експертната група ще обедини необходимите експерти, ще служи като сигурна платформа за координация между държавите членки и ще предоставя консултации и помощ на Комисията в допълнение към функциите и задачите, изпълнявани от Групата за сътрудничество за МИС, създадена с Директивата за МИС 2, и Групата по въпросите на устойчивостта на критичните субекти, създадена с Директивата за устойчивостта на критичните субекти. Експертната група следва да улеснява бързия и ефективен обмен на информация между държавите членки и Комисията по въпроси, попадащи в обхвата на настоящата препоръка. За да се поддържа тясна връзка между въпросите на сигурността и устойчивостта на подводните кабелни инфраструктури, както и тяхното безвъзмездно и небезвъзмездно финансиране, държавите членки в рамките на експертната група следва редовно да се консултират, да осведомяват и да си сътрудничат тясно със, според случая, Групата за сътрудничество за МИС и Групата по въпросите на устойчивостта на критичните субекти, комитетите на държавите членки по програмите за финансиране на Съюза, органи на трети държави, публични институции за развитие и финансови институции, представители на промишлеността и други заинтересовани страни. Това сътрудничество следва да се осъществява в рамките на съответните мандати на участващите групи, комитети и органи. Консултациите с комитетите по програмите на Съюза за финансиране, както и с публичните институции за развитие и финансови институции, ще бъдат насочени най-вече към оползотворяване на полезните взаимодействия, както и към обединяване на безвъзмездното и небезвъзмездното финансиране. Информацията следва да се обменя на подходящото ниво на поверителност.

([9]) C(2016) 3301;

(17) Като се има предвид колко важно е да се постигне високо ниво на киберсигурност и физическа сигурност на подводните кабелни инфраструктури, независимо кой е техният собственик, с настоящата препоръка държавите членки се приканват да приемат мерки, за да гарантират, че операторите на подводна кабелна инфраструктура отговарят на най-високите стандарти за сигурност (включително стандарти на равнище защита, когато е целесъобразно).

(18) За да се постигне високо ниво на киберсигурност и физическа сигурност на подводните кабелни инфраструктури, държавите членки следва да бъдат насърчавани да събират релевантна информация ([10]) от представителни организации на предприятия или, при необходимост, от отделни предприятия в тяхната юрисдикция. Тази информация следва да се използва за установяване, допълване и актуализиране на национално картографиране на подводната кабелна инфраструктура за всички засегнати държави членки. При събирането и обмена на информация следва да се запазва поверителността на въпросната информация и да се защитават сигурността и търговските интереси на засегнатите субекти.

(19) Като важна стъпка в разработването на консолидирана оценка на равнището на Съюза следва да бъде извършена и финализирана оценка на рисковете, уязвимостите и зависимостите, засягащи подводните кабелни инфраструктури, на национално равнище. При това следва да се вземат предвид като отправна точка съществуващите оценки на риска на равнището на ЕС, по-специално оценките, извършени вследствие на Призива от Невер, заключенията на Съвета относно установяването на позицията на Европейския съюз в киберпространството, както и — относно киберсигурността на 5G мрежите — съгласно Препоръка (ЕС) 2019/534 на Комисията ([11]). Националната оценка следва да включва картографиране на съществуващите и планираните инфраструктури. При прилагането на Директивата за МИС 2 държавите членки следва допълнително да подсилят налаганите на национално равнище задължения за снабдителите и операторите на чувствителни части от инфраструктурата.

(20) За да се повиши готовността и да се осигури принос за бъдещи координирани оценки на риска на равнището на Съюза, държавите членки следва да бъдат насърчавани да подлагат субектите, експлоатиращи подводни кабелни инфраструктури, на редовни стрес тестове. Тези стрес тестове биха помогнали да се оцени устойчивостта на субектите при различни сценарии.

(21) Следва да се счита за необходимо създаването, модернизирането и поддръжката на подводните кабелни инфраструктури да се извършва възможно най-бързо, като същевременно административната тежест се свежда до минимум. Поради тази причина държавите членки следва да бъдат насърчавани да обработват заявленията, свързани с планирането, придобиването, изграждането, експлоатацията, поддръжката и ремонта на такива инфраструктури онлайн и във възможно най-кратки срокове. Държавите членки следва да бъдат запознати с ползата от назначаването на орган, който да улеснява и координира процесите на издаване на разрешения. Този орган може да назначи координатор, който да служи като единно звено за контакт за проекта. Освен това, когато е необходимо за предоставянето на дерогация съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета ([12]) и Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([13]), за планирането, придобиването, изграждането, експлоатацията, поддръжката и ремонта на тези инфраструктури следва да се счита, че са от приоритетен обществен интерес по смисъла на посочените директиви, при условие че са изпълнени останалите условия, посочени в тези разпоредби. Това не засяга приложимостта или прилагането на друго законодателство на Съюза в областта на околната среда.

(22) Държавите членки следва да бъдат насърчавани да си сътрудничат за развитие на капацитета за поддръжка и ремонт на подводни кабелни инфраструктури.

(23) Следва да се счита за необходимо текущите и планираните оценки на риска по отношение на цифрова и физическата инфраструктура, която е в основата на цифровите услуги, да бъдат допълнени със специални оценки на риска и варианти за мерки за смекчаване на риска по отношение на подводните кабели. Експертната група ще бъде приканена да подпомага Комисията — в тясно сътрудничество с Групата за сътрудничество за МИС и Групата по въпросите на устойчивостта на критичните субекти и с подкрепата на ENISA — при извършването на консолидирана

([10]) Например географското местоположение на трасетата, техническите спецификации на кабела и др.

([11]) Препоръка (ЕС) 2019/534 на Комисията от 26 март 2019 година Киберсигурност на 5G мрежите (ОВ L 88, 29.3.2019 г., стр. 42).

([12]) Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

([13]) Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

оценка на равнището на Съюза на рисковете, уязвимостите и зависимостите, която обхваща както киберсигурността, така и физическата сигурност на подводните кабелни инфраструктури и техните вериги на доставки. Тази консолидирана оценка би могла да се основава на констатациите от извършените оценки на риска, по-специално националните оценки на риска относно киберсигурността и физическата сигурност на подводните кабелни инфраструктури и техните вериги на доставки, както и извършените оценки в контекста на Призива от Невер, Заключенията на Съвета относно установяването на позицията на Европейския съюз в киберпространството, както и Препоръка (ЕС) 2019/534 на Комисията за 5G мрежите. Консолидираната оценка може да доведе до препоръки, които да бъдат изпълнени на национално равнище и/или на равнището на Съюза, включително до предложени мерки за смекчаване на риска.

(24) Като първа стъпка експертната група би могла да подпомогне Комисията при прегледа на националните оценки на риска, за да се установи липсваща информация, която би попречила на извършването на консолидирана оценка на равнището на Съюза на рисковете, уязвимостите и зависимостите, по-специално по отношение на високорисковите снабдители, и за да се направи преглед на картографирането на съществуващите и планираните подводни кабелни инфраструктури, извършено на национално равнище (включително местоположение, капацитет, технически характеристики и собственост на кабелната инфраструктура), както и на взаимодействието между физическите и логическите слоеве. Експертната група би могла да съдейства на Комисията при картографирането на съществуващите подводни кабелни инфраструктури на равнището на ЕС въз основа на националните дейности по картографиране и да актуализира това картографиране най-малко веднъж годишно. При прегледа следва да се отчетат взаимовръзките с други критични инфраструктури, по-специално електропроводи, газопроводи и инсталации за енергия от възобновяеми източници в морето, както и други телекомуникационни инфраструктури ([14]). Нечувствителната информация от картографиране може да се споделя със съответните информационни точки за инфраструктурата, например в контекста на Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([15]) (Директивата за намаляване на разходите за широколентов достъп) и на бъдещия законодателен акт за гигабитовата инфраструктура.

(25) Като втора стъпка, експертната група се насърчава да предложи мерки за допълване на липсващата информация и методика за консолидиране на допълнителната информация със съществуващите оценки, с което да се установи база за сравнение за оценка на рисковете, уязвимостите и зависимостите на равнището на Съюза;

(26) Като трета стъпка експертната група се насърчава да използва установената в предходната стъпка методика, за да извърши реалното консолидирано картографиране на подводните кабелни инфраструктури и оценките на рисковете, уязвимостите и зависимостите на подводните кабелни инфраструктури на равнището на Съюза, особено по отношение на високорисковите снабдители. Оценката следва да включва предложения за мерки за смекчаване на риска, включително идентифициране на рисковете, уязвимостите и зависимостите, които биха могли да бъдат преодолени чрез проекти за кабели от европейски интерес в съответствие с настоящата препоръка, за да се запълнят стратегическите пропуски и да се установят нови връзки, които биха повишили устойчивостта и биха свели до минимум риска. Тази стъпка ще включва и съображения за хармонизиране на стрес тестовете, например що се отнася до времето за реагиране и ремонт, както и организацията на капацитета за реагиране и ремонт при инциденти, през границите между гражданския и военния сектор и границите между националното и регионалното равнище.

(27) Експертната група следва да служи като форум за обмен на информация между държавите членки и с Комисията, и за съвместна работа за установяване на потенциални пропуски в съществуващата законодателна рамка и създаване на полезни взаимодействия. Това може да включва информация относно ситуационната осведоменост, инцидентите и реагирането при инциденти, както и прилаганите най-добри практики. Информацията следва да се обменя редовно и структурирано и на подходящо ниво на поверителност, включително класифицирано, когато е целесъобразно. Следва да се даде възможност за участие на трети държави на база на разглеждане на всеки отделен случай, например в контекста на двустранни международни споразумения.

(28) Настоящата препоръка има за цел да насърчи разгръщането или значителното модернизиране на подводната кабелна инфраструктура чрез ПКЕИ в съответствие с правото на ЕС, включително правилата за държавна помощ. За тази цел е важно държавите членки да бъдат насърчавани да работят заедно с Комисията чрез експертната група, за да подпомагат Комисията при предлагането на списък със стратегически ПКЕИ, които отговарят на редица критерии, включени в настоящата препоръка.

([14]) Например следва да се вземат предвид резултатите от стрес тестовете в енергийния сектор, проведени съгласно Препоръката относно устойчивостта на критичната инфраструктура.

([15]) Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи (ОВ L 155, 23.5.2014 г., стр. 1).

(29) Въз основа на консолидираната оценка на равнището на Съюза, посочена по-горе, експертната група се насърчава да предложи списък с ПКЕИ и да посочи как тези проекти биха отстранили установените стратегически липси, рискове, уязвимости и зависимости от гледна точка на целия ЕС. В зависимост от съответните основни правила списъкът може да бъде разгледан за финансиране по програмите на Съюза за финансиране, в чийто обхват попадат тези проекти, и по-конкретно по Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета ([16]) („Регламент за МСЕ“), Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета ([17]) („Регламент за ИПП III“), Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ([18]) („Регламент за МВУ“), както и по структурните фондове. Когато е приложимо, списъкът може да бъде отразен в основните актове или в приложенията към тях посредством използването на делегирани актове, както е случаят с Регламента за МСЕ. Всяко разглеждане съгласно Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета ([19]) („Регламент за ИССРМС — Глобална Европа“) не следва да води до забавяне на проекти, които вече са разработени в рамките на стратегията за Global Gateway.

(30) Критериите за определяне на ПКЕИ биха могли да се основават на следното: На първо място, като предварително условие, в резултат на картографирането следва да бъдат предоставени данни за липсващите елементи в подводните кабелни инфраструктури, включително за необходимостта от създаване на нови или алтернативни сигурни трасета, или от увеличаване на капацитета или устойчивостта на съществуващата подводна кабелна инфраструктура. Освен това ПКЕИ следва да допринасят значително за повишаване на сигурността на веригите за доставка на подводните кабелни инфраструктури. И накрая, ПКЕИ следва да са от геостратегическо значение с оглед на интересите на Съюза и на неговите държави членки и да отговарят на нуждите от свързаност, които са твърде рискови, за да бъдат удовлетворени единствено с частни инвестиции.

(31) Критериите за изпълнение, които могат да бъдат взети предвид за стратегическите проекти, включват осигуряване на значителни нови инвестиции, които водят до значителни нови способности по отношение на сигурността, ефективността и устойчивостта на въздействия, сигурността на веригите за доставка и екологичната устойчивост. Повишаването на ефективността ще бъде свързано по-специално с пропускателната способност за данни и ниската латентност. Повишаването на сигурността и устойчивостта ще включва определяне на обхвата на физическото и логическото дублиране в даден проект, високи стандарти и технологии за сигурност, като например сензорни системи и системи за наблюдение, както и капацитета на флота от плавателни съдове за полагане на кабели, поддръжка и ремонт.

(32) Когато са изпълнени, стратегическите проекти следва да подобряват екологичната устойчивост на подводните кабелни инфраструктури чрез намаляване на тяхното въздействие върху климата, енергията и цялостното им въздействие върху околната среда.

(33) Въз основа на значителното сътрудничество с международните стратегически партньори, по-специално чрез съветите по търговия и технологии и цифровите партньорства, и в съответствие със Заключенията на Съвета относно цифровата дипломация на ЕС от 26 юни 2023 г. държавите членки, в координация със Съюза, следва да бъдат насърчавани да увеличат усилията си за разработване на сигурни, надеждни и устойчиви подводни кабелни инфраструктури в съответствие с подхода, изложен в настоящата препоръка. Ако бъдат създадени, ПКЕИ следва да допринасят за това ЕС да разполага със средствата да установява сигурна връзка със своите стратегически партньори. Това се отнася по-специално за стратегически проекти, свързани със сътрудничеството в областта на арктическата, трансатлантическата и транстихоокеанската свързаност. Стратегията за Global Gateway предоставя рамката, в която ЕС и неговите държави членки да развиват тясно сътрудничество със съответните международни партньори за осигуряване на надеждна, сигурна и устойчива цифрова свързаност между ЕС и държавите и регионите, които са предмет на Регламента за ИССРМС — Глобална Европа и Регламента за ИПП III, в Африка на юг от Сахара, Латинска Америка, Карибите и Азиатско-Тихоокеанския регион, както и съседните на Съюза държави и държавите, обхванати от процеса на разширяване. Като се има предвид необходимостта от поддържане на съгласуван подход за сигурни, надеждни и устойчиви подводни кабелни инфраструктури и от осигуряване на взаимно допълване между вътрешните и външните действия, държавите членки следва да бъдат насърчавани да използват експертната група, за да се координират и да се информират взаимно, както и да информират Комисията и Службата за външна дейност по въпроси, които попадат в обхвата на настоящата препоръка, както във връзка с двустранен обмен с трети държави, така и във връзка с многостранно сътрудничество.

([16]) Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 година за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 (ОВ L 249, 14.7.2021 ., стр. 38).

([17]) Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 година за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III) (ОВ L 330, 20.9.2021 г., стр. 1).

([18]) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

([19]) Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 година за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1).

(34) Държавите членки следва да бъдат насърчавани да работят с координиран подход в рамките на многостранни форуми и форуми с участието на множество заинтересовани страни, включително Г-7 и Международния съюз по далекосъобщения (МСД), в съответствие с принципите, целите и инструментите на цифровата дипломация на ЕС.

(35) ЕС следва да се стреми да задълбочава още повече сътрудничеството с НАТО в областта на устойчивостта, включително критичните подводни кабелни инфраструктури, в съответствие с третата Съвместна декларация относно сътрудничеството между ЕС и НАТО ([20]), като насърчава взаимното допълване на усилията и избягва тяхното ненужно дублиране, при пълно зачитане на принципите на взаимна откритост и прозрачност, реципрочност и приобщаване, както и на автономността на всяка организация при вземането на решения. Въз основа на препоръките от окончателния доклад за оценка, изготвен от работната група ЕС—НАТО ([21]), в контекста на структурирания диалог относно устойчивостта служителите на ЕС следва да се стремят, наред с другото, да насърчават още повече споделената ситуационна осведоменост със служителите на НАТО.

(36) Като допринася за привличането на инвестиции за трансформиращо въздействие, настоящата препоръка допринася за постигането на целите на Global Gateway за укрепване на глобалната цифрова свързаност в съответствие с ценностите и стандартите на ЕС. Като изпълняват настоящата препоръка, държавите членки трябва да следват подхода „Екип Европа“ и да използват съществуващите структури за управление, създадени от ЕС и неговите държави членки с цел изпълнение на стратегията за Global Gateway и икономическите и инвестиционни планове.

(37) Като се има предвид, че подводните кабелни инфраструктури обикновено се внедряват от частни заинтересовани страни, и с оглед на стратегическите интереси както на Съюза, така и на неговите държави членки, ПКЕИ, ако бъдат създадени, следва да бъдат финансирани с частно финансиране, което може да бъде подкрепено, когато е необходимо, от комбинация от финансиране от бюджета на Съюза и националния бюджет, в съответствие с правилата за държавна помощ. Програмите на Съюза за финансиране могат да се използват в комбинация с финансиране от Европейската инвестиционна банка, националните насърчителни банки, други институции в областта на развитието и публични финансови институции, както и от финансови институции от частния сектор и инвеститори от частния сектор, включително чрез публично-частни партньорства съгласно съответните разпоредби, уреждащи използването на бюджета на Съюза.

(38) По Регламента за МСЕ понастоящем се финансират подводни кабели като опорни мрежи за свързване на територите на ЕС и между Съюза и трети държави. Фактът, че подадените заявления по съответните покани за представяне на предложения значително надхвърлят предвидения брой, показва нарастващо търсене на финансиране за сигурни, устойчиви и високоефективни подводни кабели. Като се имат предвид последователните разходи и възможните рискове, финансовата подкрепа по МСЕ е от първостепенно значение за намаляване на риска, привличане на частни инвестиции и осигуряване на подходящи за финансиране проекти.

(39) Европейската комисия може да разгледа възможността за подобряване на използването на финансови инструменти и механизми за смесено финансиране с цел подкрепа на ПКЕИ, като се използват бюджет по Регламента за МСЕ и други съответни инструменти, за да се привлече частен капитал и да се работи при пазарни условия, за което държавите членки се насърчават да допринасят, евентуално чрез своите национални насърчителни банки и институции. Програма InvestEU може да представлява средство за финансиране на ПКЕИ.

(40) Настоящата препоръка следва да не засяга компетентността на държавите членки по отношение на дейностите, свързани с обществената сигурност, отбраната и националната сигурност, и дейностите на държавите в областта на наказателното право, включително правото на държавите членки да не допускат доставчици или снабдители до своите пазари по съображения, свързани с националната сигурност,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

1. **ОБХВАТ И ЦЕЛИ**

(1) В настоящата препоръка се набелязват редица целенасочени действия, които могат да бъдат предприети от държавите членки на национално равнище и на равнището на Съюза с цел:

a) редовно оценяване и подобряване на сигурността и устойчивостта на съществуващите и новите подводни кабелни инфраструктури, и

([20]) Съвместна декларация относно сътрудничеството между ЕС и НАТО, подписана на 10 януари 2023 г. от генералния секретар на НАТО, председателя на Европейския съвет и председателя на Европейската комисия.

([21]) Работна група ЕС—НАТО по въпросите на устойчивостта на критичната инфраструктура, окончателен доклад за оценка, 29 юни 2023 г.

б) подпомагане на внедряването или значителното модернизиране на подводни кабелни инфраструктури чрез проекти за кабели от европейски интерес („ПКЕИ“), които отговарят на някое от следните условия:

1) включват най-малко две държави членки;

2) свързват дадена държава членка с един или няколко от нейните острови, най-отдалечени региони или отвъдморски страни и територии;

3) създават или значително подобряват свързаността между една или няколко държави членки и трети държави, включително държавите в процес на присъединяване и съседните на Съюза държави, пряко или непряко чрез други кабелни инфраструктури, свързани със Съюза.

2. **ОПРЕДЕЛЕНИЯ**

(2) За целите на настоящата препоръка „подводна кабелна инфраструктура“ означава самият подводен комуникационен кабел, но също и всяка инфраструктура, свързана с неговото изграждане, експлоатация, поддръжка и ремонт.

(3) За останалите понятия се прилагат определенията от Директива (ЕС) 2022/2555 („Директива МИС 2“).

3. **ДЕЙСТВИЯ НА РАВНИЩЕТО НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ**

3.1. **Сигурност**

(4) Държавите членки се насърчават да способстват за високо ниво на сигурност на подводната кабелна инфраструктура, независимо от нейния собственик, като действат, когато е приложимо и целесъобразно, в съответствие с изискванията, определени в Директива (ЕС) 2018/1972 („ЕКЕС“), Директивата МИС 2 и Директива (ЕС) 2022/2557 („Директива за устойчивостта на критичните субекти“), както и със съответните действия в Стратегията на ЕС за морска сигурност. Те се насърчават да гарантират, че инфраструктурата се управлява и контролира по подходящ начин, така че да бъде защитена от външни заплахи и да се запази нейната сигурност, включително сигурността на данните, обменяни чрез инфраструктурата. По този начин държавите членки се насърчават да вземат предвид стандартите за сигурност на ниво отбрана, когато е уместно, за да улеснят сътрудничеството с военните участници.

(5) Държавите членки следва да предвидят да изискват необходимата информация от представителни организации на предприятия или, ако е необходимо, от отделни предприятия, за да следят за сигурността и устойчивостта на подводните кабелни инфраструктури. Тази информация може да се използва за създаване, допълване и актуализиране на национално картографиране на подводната кабелна инфраструктура, като се попълни липсващата информация от съществуващите дейности по събиране на данни. При всяко събиране или обмен на информация следва да се запази поверителността на тази информация и да се защитят сигурността и търговските интереси на съответните субекти в съответствие с приложимите правила на ЕС.

(6) Държавите членки се насърчават да извършват, като вземат предвид съответните съществуващи оценки на риска на равнището на ЕС и резултатите от стрес тестовете, национални оценки на риска относно киберсигурността и физическата сигурност на подводните кабелни инфраструктури и техните вериги за доставка. Националните оценки биха били по-уместни, ако включват картографиране на съществуващите и планираните инфраструктури и ако в тях се вземат предвид както технически, така и нетехнически критерии за риска за сигурността.

(7) Държавите членки се насърчават да засилят задълженията за снабдителите и операторите при прилагане на Директивата МИС 2, като вземат предвид действията на равнището на Съюза съгласно настоящата препоръка, за да се гарантира сигурността на чувствителните части на инфраструктурите, както и задълженията, когато е целесъобразно, като например предоставянето на имаща отношение информация на компетентните национални органи относно планираните промени в подводните кабелни инфраструктури, както и изисквания за предварително изпитване за целите на сигурността и ненарушимостта, извършено от националните лаборатории за одит/сертифициране, на определени информационно-технологични компоненти и системи.

3.2. **Редовни стрес тестове на субектите**

(8) Препоръчва се държавите членки да насърчават и подкрепят операторите на подводни кабелни инфраструктури в провеждането на редовни стрес тестове въз основа на общи принципи на равнището на Съюза, и по-специално на консолидираните оценки на равнището на Съюза на рисковете, уязвимостите и зависимостите на подводните кабелни инфраструктури по точки (16)—(20).

(9) Такива действия за изпитване могат да бъдат подкрепени финансово от програма „Цифрова Европа“, Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета ([22]) („Регламент за програма „Цифрова Европа“), по-специално в рамките на работната програма за киберсигурност по програма „Цифрова Европа“ за периода 2023—2024 г.

3.3. **Ускорени национални процедури за издаване на разрешения**

(10) Държавите членки се насърчават да гарантират, че административните заявления, свързани с планирането, придобиването, изграждането, експлоатацията, поддръжката и ремонта на подводни кабелни инфраструктури, се обработват онлайн, ефективно и своевременно. За тази цел всички съответни национални органи се поощряват да гарантират, че тези заявления се обработват по възможно най-бързия допустим от правна гледна точка начин.

(11) Би било разумно държавите членки да дадат на подводните кабелни инфраструктури статут с възможно най-голямо национално значение, когато такъв съществува в националното законодателство, и да ги разглеждат като такива в рамките на процедурите за издаване на разрешения, включително свързаните с екологичните оценки, и ако това е предвидено в националното законодателство, с териториалното устройство.

(12) Държавите членки се насърчават да разглеждат сигурността и устойчивостта на подводните кабелни инфраструктури като наложителна причина от приоритетен обществен интерес по смисъла на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1, буква в) от Директива 92/43/ЕИО, както и като причина от преимуществен обществен интерес по смисъла на член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО. Поради това държавите членки се насърчават да разглеждат планирането, придобиването, изграждането, експлоатацията, поддръжката и ремонта на подводни кабелни инфраструктури като приоритетен обществен интерес, при условие че са изпълнени останалите други условия, посочени в тези разпоредби.

(13) Държавите членки се поощряват да определят орган, който да отговаря за улесняването и координирането на административните заявления, свързани с планирането, придобиването, изграждането, експлоатацията, поддръжката и ремонта на подводни кабелни инфраструктури. Органът може на свой ред да определи координатор, който да служи като единно звено за контакт, и да свика работна група, в която ще бъдат представени всички органи, участващи в процедурите за административните заявления, за да се изготви график за издаване на разрешения и да се наблюдава и координира неговото изпълнение.

(14) Ако решенията, които трябва да бъдат взети, изискват участието на две или повече държави членки, съответните органи следва да бъдат насърчени да предприемат всички необходими стъпки за ефикасно и ефективно сътрудничество и координация помежду им и с Комисията. По целесъобразност биха могли да бъдат включени органи от трети държави. По-конкретно, държавите членки следва да си сътрудничат помежду си за развитие на капацитета за поддръжка и ремонт на подводни кабели. Те следва да си сътрудничат с Комисията, за да картографират настоящия флот и да определят нуждите по ориентиран към бъдещето начин.

4. **ДЕЙСТВИЯ НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ НА РАВНИЩЕТО НА СЪЮЗА**

(15) Действията и координацията на държавите членки, посочени в настоящия раздел, следва да се предприемат в рамките на неформална експертна група.

([22]) Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

4.1. **Към консолидирана оценка на равнището на Съюза на рисковете, уязвимостите и зависимостите**

(16) Държавите членки се насърчават да съдействат на Комисията при картографирането на съществуващите подводни кабелни инфраструктури на равнището на ЕС въз основа на националните дейности по картографиране и да актуализират това картографиране най-малко веднъж годишно. Картографирането следва да включва всички имащи отношение свързани данни, като например наличен и потенциален капацитет, технически характеристики, основни защитни елементи, споразумения за дублиране и/или пиъринг (пряка взаимовръзка и обмен между мрежови възли), информация относно собствеността и контрола, както и свързаните с екологичната устойчивост характеристики.

(17) Държавите членки се насърчават да съдействат на Комисията при прегледа на съществуващите оценки и при установяването на липсваща информация, която понастоящем възпрепятства извършването на консолидирана оценка на равнището на Съюза на рисковете, уязвимостите и зависимостите на подводните кабелни инфраструктури, по-специално по отношение на високорисковите снабдители, включително техните критични вериги за доставка, посочени в член 22 от Директивата МИС 2, и при отчитане на взаимовръзките с други критични инфраструктури, по-специално електрически кабели и газопроводи.

(18) Държавите членки се поощряват да предложат на Комисията мерки за допълване на липсващата информация и методика, която би позволила редовно да се извършва такава консолидирана оценка на равнището на Съюза и тя да бъде приведена в действие за редовни стрес тестове.

(19) Държавите членки се насърчават да съдействат на Комисията при извършването на редовни консолидирани оценки на равнището на Съюза на рисковете, уязвимостите и зависимостите на подводните кабелни инфраструктури.

(20) Въз основа на тази оценка държавите членки се поощряват да съдействат на Комисията при представянето на „инструментариум за сигурност на кабелите“, в който се определят смекчаващи мерки, които държавите членки се насърчават да приемат, за да намалят рисковете, уязвимостите и зависимостите, по-специално по отношение на високорисковите снабдители, посочени в консолидираната оценка на равнището на Съюза.

4.2. **Обмен на информация и взаимопомощ**

(21) Държавите членки следва редовно да обменят информация относно ситуационната осведоменост, инцидентите и реагирането при инциденти, както и приложените най-добри практики, като увеличават в максимална степен полезните взаимодействия с компетентните органи по Директивата МИС 2 и Директивата за устойчивостта на критичните субекти. Държавите членки следва да си предлагат взаимно помощ, по-специално за смекчаване на въздействието върху Съюза като цяло.

(22) Държавите членки се поощряват да обсъдят потенциала за внедряване на иновативни решения за откриване и възпиране на заплахи срещу подводни кабелни инфраструктури, по-специално като се вземат предвид резултатите от финансираните от ЕС проекти.

(23) При тези дейности за обмен на информация и взаимопомощ държавите членки следва да могат да обработват класифицирана информация на ЕС („КИЕС“) с различно ниво на класификация. За тази цел държавите членки се поощряват да предоставят на разположение експерти с подходящо ниво на експертен опит и разрешение за достъп в съответствие с принципа на контрол от първоизточника. Държавите членки следва също така да определят подходящото ниво на класификация на информацията, която обменят, и да гарантират, че за ефективния обмен на различни нива на класификация на КИЕС са на разположение одобрени инструменти.

4.3. **Проекти за кабели от европейски интерес**

(24) Държавите членки следва да съдействат на Комисията при предлагането на проектосписък на стратегически проекти за кабели от европейски интерес („ПКЕИ“), включително спешността и графика им, които могат да бъдат разглеждани с оглед на подкрепа по линия на програми на Съюза, допълнени с национални средства с цел запълване на стратегически липси и установяване на нови връзки.

(25) Въз основа на съществуващите оценки държавите членки следва да съветват Комисията, като идентифицират рисковете, уязвимостите и зависимостите, които биха могли да бъдат преодолени чрез ПКЕИ в съответствие с настоящата препоръка.

(26) Държавите членки се насърчават да предложат списък със стратегически проекти, които да отговарят на следните критерии, без да се засягат правилата на съответните програми на Съюза, които се разглеждат с оглед финансиране, или правилата за държавна помощ:

а) проектът запълва липса в подводните кабелни инфраструктури, констатирана при картографирането, и може да отговори на необходимостта от създаване на нови или алтернативни сигурни трасета, или от увеличаване на капацитета и устойчивостта на съществуващите подводни кабелни инфраструктури;

б) проектът допринася за значително подобрение на сигурността на веригите за доставка чрез мерки, които да бъдат включени при подбора на всеки снабдител, за да се гарантира наличието на необходимите компоненти, технологии, системи и ноу-хау за планирането, придобиването, изграждането, експлоатацията, поддръжката и ремонта на подводните кабелни инфраструктури; проектите, в които участват снабдители, определени като високорискови по време на консолидираната оценка на риска, следва да не са допустими;

в) проектът следва да е от геостратегическо значение с оглед на интересите на Съюза и неговите държави членки, по-специално за да се гарантира високо равнище на сигурност на подводната кабелна инфраструктура на ЕС;

г) проектът отговаря на нуждите от свързаност, които няма да бъдат удовлетворени единствено с частни инвестиции поради свързаните с това рискове, и

д) когато проектът включва финансиране по линия на Регламент (ЕС) 2021/947 („Регламент за ИССРМС — Глобална Европа“) и Регламент (ЕС) 2021/1529 („Регламент за ИПП III“), следва да се разгледа допълнително степента на приложимост на критерии а)—г) и дали проектът вече е разработен в рамките на стратегията за Global Gateway.

(27) Препоръчва се държавите членки да съдействат на Комисията при извършването на годишен преглед на списъка със стратегическите проекти и на актуализация въз основа на консолидираните оценки на равнището на Съюза на рисковете, уязвимостите и зависимостите на подводните кабелни инфраструктури по точка (19). Освен това държавите членки се поощряват да съветват Комисията относно начина, по който стратегическите проекти следва да се справят с установените рискове, уязвимости и зависимости. За тази цел държавите членки се насърчават да вземат предвид следните критерии:

а) дали проектът отговаря на определени изисквания за сигурност, гарантиращи високо ниво на сигурност;

б) дали проектът повишава значително ефективността и устойчивостта на подводните кабелни инфраструктури;

в) дали проектът смекчава рисковете, свързани със зависимостта от субекти, определени в консолидираната оценка на риска като високорискови субекти, пряко или непряко контролирани от трети държави, независимо от високорисковите снабдители, посочени в Съобщение C(2023) 4049 на Комисията, и дали смекчава рисковете, свързани с възможни смущения при доставките на компоненти (включително крайни устройства на линията), технологиите, услугите и системите, включително промени в цените или по-ниска ефективност, или алтернативни източници на доставки, по време на целия жизнен цикъл на подводната кабелна инфраструктура, както и

г) дали проектът увеличава екологичната устойчивост на подводните кабелни инфраструктури чрез намаляване на тяхното въздействие върху климата, енергията и цялостното им въздействие върху околната среда.

4.4. **Международно сътрудничество**

(28) Държавите членки и Съюзът, работещи в рамките на подхода „Екип Европа“ ([23]) и въз основа на съществуващото международно сътрудничество, следва да бъдат поощрявани да си сътрудничат за насърчаване на развитието на сигурни, надеждни и устойчиви подводни кабелни инфраструктури с държавите, обхванати от процеса на разширяване, трети държави, стратегически партньори, както и в рамките на многостранни форуми и форуми с участието на множество заинтересовани страни, в съответствие с подхода, определен в настоящата препоръка, по-специално с оглед на популяризирането на ПКЕИ.

([23]) Подходът „Екип Европа“ има за цел да обедини ресурсите и експертния опит и включва Съюза, неговите държави членки, включително техните изпълнителни агенции и публични банки за развитие, както и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР).

5. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА КАБЕЛИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИ ИНТЕРЕС

(29) ПКЕИ следва да се финансират с частно финансиране, което може да бъде подкрепено, когато е необходимо и целесъобразно, от програми на Съюза, по-конкретно съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 („Регламент за МСЕ“), евентуално допълнено с национални средства, в съответствие с или, когато е приложимо, съгласно правилата за държавна помощ ([24]). Финансирането от Съюза може да се осъществява посредством безвъзмездни средства, обществени поръчки, операции за смесено финансиране, включително понастоящем в рамките на InvestEU, или чрез публично-частни партньорства, в зависимост от правилата на съответните програми.

(30) Държавите членки се насърчават да обмислят възможността да допринасят, когато е необходимо и целесъобразно, за финансирането на ПКЕИ, наред с другото, чрез участието на своите национални насърчителни банки и институции или други партньори по изпълнението в механизми или операции за смесено финансиране на равнището на ЕС ([25]), като се използва бюджет от програмата МСЕ. Това следва да увеличи максимално въздействието на приноса от публичното финансиране, да привлече частно финансиране и да улесни планирането на инвестициите в съответствие с или, когато е приложимо, съгласно правилата за държавна помощ ([26]). Работата на експертната група може да послужи като основа за наборите от проекти по МСЕ, разработени от партньорите по изпълнението.

(31) За да гарантират, че националните инвестиции са в съответствие с правилата за държавна помощ, държавите членки, съ-инвестиращи в ПКЕИ, които са подбрани за финансиране по Регламента за МСЕ или на които е присъден знакът за качество „Печат за високи постижения“ по Регламента за МСЕ, се насърчават да проучат възможността за разработване на мерки за помощ, отговарящи на всички условия, ([27]) посочени в Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията ([28]) и неговите изменения. Държавите членки се насърчават също така да проучат дали ПКЕИ могат да бъдат подпомогнати чрез закупуването на капацитет за обществено ползване.

(32) За да финансират ПКЕИ, държавите членки могат да обмислят използването на раздела „Държави членки“ на InvestEU за принос към финансовите продукти, внедрени от партньорите по изпълнението на InvestEU, като например националните насърчителни банки и институции, групата на Европейската инвестиционна банка или други международни финансови институции, в съответствие с правилата на въпросните програми за финансиране.

(33) Финансирането на ПКЕИ може да се осъществи и чрез финансови инструменти за инвестиции, например фондове за дялови инвестиции. Държавите членки се насърчават да инвестират, включително чрез своите национални насърчителни банки и институции, във финансови инструменти за инвестиции на национално равнище или на равнище ЕС с цел подкрепа за подводните кабелни инфраструктури.

6. ПРЕГЛЕД

(34) Държавите членки се насърчават да си сътрудничат с Комисията за извършване на оценка на въздействието на настоящата препоръка до декември 2025 г. с оглед на определянето на подходящи бъдещи действия. При тази оценка следва да се вземат предвид консолидираната оценка на равнището на Съюза, посочена в точки (16)—(20), и напредъкът по изпълнението на ПКЕИ.

([24]) Когато е целесъобразно, държавите членки могат да разработват и важни проекти за кабели от общоевропейски интерес („ВПОИ“) в съответствие с критериите, определени в Съобщението относно ВПОИ (Съобщение „Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“) (ОВ C 528, 30.12.2021 г., стр. 10).

([25]) Съгласно определението в член 2, параграф 6 от Регламент 2018/1046 („Финансовия регламент“).

([26]) Съгласно принципа за оператор в условията на пазарна икономика сделките, извършвани от държавите членки, не предоставят предимство на предприятията и следователно не представляват държавна помощ, ако се извършват при едни и същи условия (и следователно при едно и също равнище на риск и възвръщаемост) от публични органи и частни оператори, които са в съпоставимо положение (сделка pari passu). Вж. раздел 4.2 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ C 262, 19.7.2016 г.).

([27]) Помощта за полагане на подводен кабел, която отговаря на всички условия по глава I и на специфичните условия по член 52б от Регламент (ЕС) № 651/2014, се счита за съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2 или параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

([28]) Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

7. **ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА**

(35) Адресати на настоящата препоръка са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 26 февруари 2024 година.

За Комисията
Thierry BRETON
Член на Комисията